

DE GRAAFSCHAP te Aalten.

- R.A. Oosten -

Gepubliceerd in het VVOF Mededelingenblad, maart 2011, p. 5-6

Drukkerij en Uitgeverij De Graafschap in Aalten werd opgericht in 1920. Maar eigenlijk begint het verhaal al veel eerder.

Abraham Kuypers, de stichter van de Anti-Revolutionaire Partij, richtte in 1872 het dagblad De Standaard op. Dit was een landelijk blad met de kleur van zijn politieke partij. Daarnaast werden diverse regionale bladen met een A.R. kleur opgericht. De oudste daarvan zag in 1877 het licht als Volksblad voor Winterswijk en Omstreken. In 1879 werd de naam gewijzigd in De Graafschapper. Hoewel deze krant een sterk A.R. karakter had, en daarom door veel Gereformeerden werd gelezen, werd met klem ontkend dat het blad een bepaalde kerkelijke richting vertegenwoordigde.

Tengevolge van de Eerste Wereldoorlog verdwenen veel persorganen. Ook de Graafschapper heeft toen moeilijke dagen beleefd. De krant werd uitgegeven door de A.R. Persvereniging, die echter in financiële moeilijkheden was geraakt. Besloten werd tot een reorganisatie, waarbij de uitgave werd overgedaan aan de daarvoor speciaal opgerichte N.V. Boekdrukkers- en Uitgeversbedrijf, Boek- en Papierhandel

„De Graafschap” te Aalten. De N.V. werd opgericht op 5 augustus 1920 met een maatschappelijk kapitaal van f 60.000, verdeeld in 1200 aandelen van f 50. Volgens de statuten was het doel van deze N.V. o.m. het uitgeven en exploiteren van het anti-revolutionaire blad De Graafschapper.

Deze N.V. nam een schuld van f 10.000 van de A.R. Persvereniging over en kocht de drukkerij en boekhandel K.J. Zomer te Aalten. Voor een en ander was f 60.000 nodig. Met (te) groot optimisme werd de N.V. opgericht. Men was er van overtuigd dat het niet moeilijk zou zijn het aandelenkapitaal van f 60.000 bijeen te brengen. Dat viel echter tegen, er werd slechts f 28.400 in aandelen van f 50 geplaatst. De rest van het

Naamlooze Vennootschap	
Boekdrukkers- en Uitgeversbedrijf, Boek- en Papierhandel	
„DE GRAAFSCHAP”	
gevestigd te AALTEN.	
OPGERICHT BIJ ACTE DEN 5 ^{DEN} AUGUSTUS 1920 VOOR DEN NOTARIS	
J. H. W. MENSINK, TE AALTEN VERLEDEN, GOEDGEKEURD BIJ	
KONINKLIJK BESLUIT VAN 16 JUNI 1920, No. 71.	
—♦—	
Maatschappelijk kapitaal f 60.000,	
VERDEELD IN 1200 AANDEELEN VAN VIJFTIG GULDEN.	
—♦—	
BEWIJS VAN AANDEEL	
No. 445	
GROOT VIJFTIG GULDEN	
VOOR DEN HEER	<i>C. J. M. Groenink</i>
	<i>191</i> <i>Gorssel</i>
VOLGESTORT IN HET KAPITAAL VAN DE BOVENGENOEMDE	
NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP.	
Aalten, <i>October</i> 19 <i>20</i> .	
DE PRESIDENT COMMISSARIS:	DE COMMISSARIS:
<i>[Handwritten Signature]</i>	<i>[Handwritten Signature]</i>
HIERBIJ AFGEGEVEN 21 DIVIDENDBEWIJZEN EN TALON.	

benodigde geld werd door middel van bankkrediet geleend, waarvoor de commissarissen zich als borg hoofdelijk aansprakelijk stelden.

De uitgeverij hield zich niet alleen bezig met het uitgeven van De Graafschapper. Landelijke bekendheid werd verkregen door de vele uitgaven met een politiek en A.R. karakter. B.v. Politieke Gids, Cijfers en Feiten, Van het Binnenhof, en de brochure Nationaal-Socialistische Fascisten-politiek.

In 1935/1936 namen de financiële moeilijkheden sterk toe. De rentelasten vanwege het bankkrediet drukten zwaar en het aantal abonnees van de krant liep terug. Om uit de problemen te komen werd de goed renderende boekhandel verkocht. Getracht werd nieuw kapitaal aan te trekken d.m.v. uitgifte van aandelen van f 10. Hier werd voor slechts f 7000 op ingetekend. Vermoedelijk werden toen de oude aandelen afgestempeld tot f 10. Door deze maatregelen werd liquidatie afgewend.

En toen brak de Tweede Wereldoorlog uit. In 1941 verscheen bij Uitgeverij De Graafschap een boekje over het Wilhelmus. De Graafschapper wijdde er een artikel aan. In datzelfde jaar werd de krant verboden. De bezetter wilde overgaan tot sluiting van bedrijven die geen krant meer uitgaven. In een aandeelhoudersvergadering werd besloten de N.V. te liquideren en het bedrijf te verkopen aan de directeur, de heer W.J. Delleman. Per aandeel van f 10 werd f 2,50 betaalbaar gesteld.

Na de oorlog werd gepoogd het blad De Graafschapper weer te laten verschijnen. Daarvoor was f 40.000 nodig. Van de oude N.V. stond nog f 18.000 geblokkeerd op de bank. De liquidateur van de N.V. De Graafschap wilde wel meewerken om deze gelden te gebruiken voor een nieuwe start. De meeste oude aandeelhouders waren tot medewerking bereid. Maar uiteindelijk is dit op niets uitgelopen.

De drukkerij, dus eigendom van de heer Delleman en niet meer van de N.V., heeft nog een bloeiende periode doorgemaakt. Er werden diverse weekbladen gedrukt en ook werd veel drukwerk voor Philips verzorgd.

Het afgebeelde aandeel is ondertekend door ds.G. Renting uit Winterswijk als president commissaris en H.J.W.A. Bast, molenaar te Eefde, als commissaris.

Bronnen:

A.J. Heideman, De Graafschapper
Ben Maandag, in Contactorgaan ADW